

משרד החקלאות מגוון על עבריינים

מזה שנים נאבקים הארגונים להגנת בעלי חיים במחדלי האכיפה של משרד החקלאות. התעללות בבעלי חיים היא מכת מדינה, ונעשית לא פעם ממש תחת עיניהם של גורמי משרד החקלאות. משרד החקלאות מעלים עין מעבריינות ולא מגיב עליה בחומרה הנדרשת. בה בעת מגוון המשרד על העבריינים (ועל מחדליו) ע"י הסתרת פרטיהם מפני העמותות להגנת בעלי חיים (שיש להן סמכויות אכיפה, גם אם מוגבלות) ומפני הציבור. חוסר השקיפות שנוקט משרד החקלאות מונע פעולה אזרחית כנגד מתעללים, ומקשה על הבקרה על התנהלות המשרד עצמו.

להלן מספר דוגמאות:

עמותת תנו לחיות מעבירה למשרד החקלאות, מדי שנה, מאות תלונות על התעללות בבעלי-חיים. רק במקרים בודדים מתקבלת מהמשרד תשובה סופית בדבר ההחלטה אם להעמיד לדין את החשוד או לסגור את התיק. הדבר מונע מהעמותה לעקוב אחרי הטיפול בתלונה, ובמקרה של סגירת תיק – לבחון את האפשרות להגיש ערר על החלטת הסגירה. בשנת 2016 עתרה העמותה לבג"ץ כנגד התנהלות זו, וכללה בעתירה 13 מקרים חמורים במיוחד בהם לא זכתה למענה (בג"ץ 8858/16). בעקבות העתירה התקבלו, בטפטוף, תשובות באותם 13 תיקים, אולם ההתנהלות הכללית של אי-מענה כמעט שלא השתנתה.

לאחרונה השיב משרד החקלאות לבקשה לפי חוק חופש המידע, שהגישה תנו לחיות לחיות, שעניינה עבירות על החוק ועל הנהלים שנרשמו בביקורות שערך המשרד בכלביות. המסמכים שהועברו מלמדים על הפרות חמורות של הנהלים, לרבות כוח אדם לא מספיק, היעדרות של הרופא הווטרינר, כלבים שסובלים מרזון ועוד. אלא שבמסמכים הושחרו פרטי הכלביות שבהן התגלו הפרות – באופן שלא מאפשר לפעול מול הרשויות המקומיות האחראיות לכלביות – לא משפטית ולא ציבורית. יצוין כי בעבר הועברו מסמכים (המתייחסים לתקופה קודמת) ללא מחיקת פרטי כלביות.

בשנת 2014 התברר לתנו לחיות לחיות, שישראל מעבירה לרצועת עזה עגלים שמקורם באוסטרליה, בניגוד לחוק האוסטרלי. תנו לחיות לחיות ביקשה את מספרי תגי האוזן של העגלים, כדי שתוכל להתלונן בפני הרשויות האוסטרליות. משרד החקלאות סירב. רק בעקבות עתירה לבית המשפט (עת"ם 1000-04-15) מסר משרד החקלאות את פרטי תגי האוזן.

בשנת 2016 ביקשה תנו לחיות לחיות ממשרד החקלאות את ממצאי הביקורות שערך המשרד במשקי חזירים. משרד החקלאות העביר לעמותה טבלאות, שמעידות על הפרות חמורות של החוק והתקנות – אולם מחק מהן את פרטי משקי החזירים, שהעמותה ביקשה כדי להוציא נגדם צווי מניעה אזרחיים. לאחר עתירה לבית המשפט (עת"ם 43074-06-16) העביר המשרד את פרטי המשקים.

בשנת 2017 הודיע החקלאות על סגירת תיק החקירה בגין התעללות קשה בבעלי חיים בבית המטבחים דבאח. מההודעה אודות סגירת התיק עולה, שבמצלמות המפעל התגלו עבירות מעבר למה שהתגלה בחקירה. עוד עולים מההודעה ספקות כבדים בדבר איכות החקירה שערך משרד החקלאות. משרד החקלאות התנה את העתקת החומר ע"י תנו לחיות לחיות בכך שישמש רק למהלכים משפטיים, ולא לביקורת ציבורית על בית המטבחים או על משרד החקלאות.

לאחרונה השיב משרד החקלאות לבקשה לפי חוק חופש המידע, שעניינה עבירות על החוק ועל הנהלים שנרשמו בביקורות שערך המשרד בבתי מטבחים ומשחטות. בעוד שבמענה לבקשות דומות בעבר (לגבי תקופות קודמות) העביר המשרד את פרטי ההפרות תוך ציון בית המטבחים בו התגלתה, הפעם נמחקו פרטי בתי המטבחים, באופן שאינו מאפשר לדעת היכן נתגלו ההפרות, ושאינו מאפשר לבחון אם מדובר בהפרות שחוזרות על עצמן באותו מקום, למרות שכבר התגלו בעבר.

משרד החקלאות מעכב העברה של פרטי הגורם שמשמש אותו כ"מתקן מוגן" לקליטת בעלי-חיים שעברו התעללות, למרות חששות שמדובר במתקן שאינו ערוך לכך.

כשנשאל משרד החקלאות אם הוא בוחן חלופות לסטריכנין, שהוא רעל אכזרי במיוחד שמשמש להמתת כלבים משוטטים, לא זכתה השאלה למענה. ידוע לתנו לחיות לחיות כי קיימות חלופות לרעל.